

ปลาหมอ(*Botia spp.*)

ปลาหมอเป็นปลาน้ำจืดที่อยู่ใน Family Cobitidae สมัยก่อนแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่างๆของประเทศไทยจะมีปลาหมอยู่อย่างชุกชุม แต่ในปัจจุบันปลาหมอถูกจับจากธรรมชาติเป็นจำนวนมากเพื่อใช้บริโภคและจำหน่ายเป็นปลาสวยงาม รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้พบปลาหมอตตามธรรมชาติได้น้อยลง ในประเทศไทยพบว่าปลาหมอที่อาศัยในแม่น้ำตามธรรมชาติทั่วไปจะมีขนาดเล็กกว่าปลาหมอที่พบบริเวณน้ำตก แก่งหิน เนื่องจากปลาหมอมิพฤติกรรมที่ชอบว่ายต้านกระแสน้ำไหลตลอดเวลา ปลาหมอทุกสายพันธุ์จะมีเขี้ยวเล็กซ่อนไว้ใต้ตาเพื่อใช้ป้องกันตัว ชอบอาศัยอยู่ในเขตร้อนชื้น แต่เป็นบริเวณที่มีอุณหภูมิต่ำกว่าหรือเย็นกว่าบริเวณอื่นในแหล่งน้ำเดียวกัน ปลาหมอเป็นปลาที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่ ปลาหมอชนิดที่พบในประเทศไทยมีหลายชนิด ได้แก่

ปลาหมอหางแดง	<i>Botia eos</i>
ปลาหมอลาย	<i>Botia helodes</i>
ปลาหมอลายสาละวิน	<i>Botia berdmorei</i>
ปลาหมอขาว	<i>Botia modesta</i>
ปลาหมอคอก	<i>Botia morleti</i>
ปลาหมูน่าน	<i>Botia nigrolineata</i>
ปลาหมออารีย์	<i>Botia sidthimunki</i>
ปลาหมอลายเมฆ	<i>Botia kubotai</i>

เทคนิคและวิธีการเลี้ยงปลาหมอ

- 1. ตู้** ปลาหมอเป็นปลาที่ว่ายน้ำไปมาไม่มากนักขนาดตู้จึงไม่ต้องใหญ่มากแต่ควรมีระบบกรองไหลเวียนน้ำดีมีออกซิเจนละลายสูง มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำอย่างสม่ำเสมอ เพราะปลาหมอไม่ค่อยทนต่อคุณภาพน้ำที่ไม่ดี แต่การเปลี่ยนน้ำไม่ควรเปลี่ยนคราวละมาก ๆ เนื่องจากน้ำที่อุณหภูมิต่างจากน้ำในตู้มากเกินไป จะทำให้ปลาหมออ่อนแอและตายได้ง่าย ปลาหมอเป็นปลาที่กระโดดได้สูง ถ้าเป็นไปได้ควรลดน้ำลง และหาวิธีป้องกันไม่ให้ปลากระโดดออก
- 2. การจัดตู้** ควรมีที่หลบซ่อนพอสมควร ปลากลุ่มนี้อาศัยอยู่ตามแก่งหิน โปรงหิน เศษซากตอไม้ การเตรียมที่หลบซ่อนให้ระวังอย่าใช้ที่มีรูเล็ก ๆ พอดีตัวปลา เวลาปลาดกใจอาจเบียดตัวเข้าไปติดตายได้
- 3. อาหาร** ปลาหมูกินอาหารได้หลากหลาย จำพวกอาหารสด เช่น หนอนแดง ไข่เดือนน้ำ ไโรทะเล หรือเลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูป นอกจากนั้นยังสามารถให้พวกผักต่าง ๆ เช่น แตงกวา, ผักลวก การหมุนเวียนเปลี่ยนอาหารไปเรื่อย ๆ ทำให้ปลาได้รับสารอาหารครบถ้วน
- 4. การเลี้ยง** ปลาหมอบางชนิดมีนิสัยก้าวร้าวจึงไม่ควรเลี้ยงรวมกับปลาที่มีขนาดเล็กกว่ามาก ๆ แต่สามารถเลี้ยงร่วมกับปลาที่มีขนาดใกล้เคียงกัน เช่น ปลาสร้อย ปลาตะเพียน หางไหม้ ปลาซิว หรือกลุ่ม **Catfish** เช่น ปลาแขยงจะเป็นเพื่อนร่วมตู้ที่ดีของปลาหมอ ส่วนปลาหมอขนาดใหญ่ ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงในตู้พรรณไม้น้ำ เนื่องจากปลาหมอขุดคุ้ยทำให้พันธุ์ไม้น้ำเสียหายได้ ส่วนปลาหมออารีที่มีขนาดเล็กจะสามารถอยู่ในตู้พรรณไม้น้ำที่มีน้ำหมุนเวียนได้ดี

หมูลายสาละวิน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Botia berdmorei

ลักษณะเด่น

ลำตัวมีสีเทาอมเขียวมีแถบสีเทาพาดขวาง

ลำตัว จนถึงปลายหาง ครีบทุกครีบมีสีส้มแดง

แหล่งที่อยู่อาศัย

แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำสาขา

ขนาดโตเต็มที่

15-20 เซนติเมตร

หมุคอก

Botia morleti

ชื่อวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่น

ลำตัวป้อมหลังโค้งสูง สีของลำตัวมีสีเขียวแกมเหลือง
ท้องสีขาวซีด มีแถบดำพาดตามแนวหลังจากปลาย
จงอยปากถึงโคนหาง ครีบบมีสีเหลืองจางๆ

แหล่งที่อยู่อาศัย

แม่น้ำแม่กลอง เจ้าพระยา และแม่น้ำโขง

ขนาดโตเต็มที่

4-8 เซนติเมตร

หมูหางแดง

Botia eos

ลำตัวเป็นสีเขียวปนเทา ครีบทูครีบ

แม่น้ำโขง และแม่น้ำสาขา

11 เซนติเมตร

ชื่อวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่น

มีสีแดงสด

แหล่งที่อยู่อาศัย

ขนาดโตเต็มที่

หมูข่างลาย

ชื่อวิทยาศาสตร์

Botia helodes

ลักษณะเด่น

ลำตัวมีสีเหลืองแกมเขียว มีริ้วสีน้ำเงินพาด

ขวางลำตัวประมาณ 11 แถบ ครีบมีสีเหลืองสด มีจุดดำบริเวณข้างลำตัว

แหล่งที่อยู่อาศัย

แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง

ขนาดโตเต็มที่

20-25 เซนติเมตร

หมูขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Botia modesta

ลักษณะเด่น

ขนาดค่อนข้างใหญ่ ลำตัวมีสีเทาอมฟ้า ครีบกมีสี

เหลืองอ่อน โคนครีบหางมีสีดำจาง

แหล่งที่อยู่อาศัย

แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง

ขนาดโตเต็มที่

25 เซนติเมตร

หมูน่าน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Botia nigrolineata

ลักษณะเด่น

มีรูปร่างและสีสันทคล้ายคลึงปลาหมออารีย์

แต่เมื่อปลาโตขึ้นลายตามยาวจะไม่ต่อเนื่อง

ลายแถบปลาหมูน่านจะมีราว 8-10 แถบ

ถิ่นที่อยู่อาศัย

แม่น้ำว่า จ. น่าน

ขนาดโตเต็มที่

10-12 เซนติเมตร

หมูอารีย์

Botia sidthimunki

ชื่อวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่น

ลำตัวมีสีเหลืองสด หลังและกลางลำตัวมีแถบสีดำ

พาด5-8แถบ

แหล่งที่อยู่อาศัย

พบเฉพาะแม่น้ำแม่กลอง

ขนาดโตเต็มที่

ไม่เกิน 10 เซนติเมตร

หมูลายเมฆ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Botia kubotai

ลักษณะเด่น

ลำตัวมีสีส้มเป็นปล้องสีเหลืองสลับ

กับสีดำบนพื้นลำตัว ครีบและหางก็มีสีส้มแบบเดียวกัน

แหล่งที่อยู่อาศัย

แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำสุริยะในเขต

รักษาพันธุ์

สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร

ขนาดโตเต็มที่

ไม่เกิน 8.5 เซนติเมตร